

Nr 71 (12095)

Helena GLADKOWSKA

link

starań, by nie zanikły programy dla mniejszości narodowych zamieszkałych na Wilnieczyźnie, podobne do tych, które szykowała Telewizja Litwy 'schodniej.

Całkowicie nowy program sta. i telewizyjnej Bałtycka TV ożna będzie oglądać w końcu go roku.

Inf. wł.

„Rubinas”, który się otworzył niedawno na ul. Pylimo 29, koło byłego sklepu gospodarskiego. Są tu punkt przyjęcia wyrobów jubilerskich, komis oraz punkt skupu walut.

Na uwagę, że brak w sklepie konkretnej informacji, pracow-

Barbara ZNAJDZIŁOWSKA

LATA	Wilno	R E J O N Y					współ- czasy
		wileński	solecz- nicki	trocki	świe- ciański	szawin- ski	
1988	365	408	179	50	19	6	3
1989	615	561	275	120	50	3	3
1990	665	619	349	124	58	6	2
1991	830	650	383	126	55	4	2
1992	923	730	408	129	47	5	2

Komu kamień, komu?

Mówi się o kamieniach, że to są kości Matki-Ziemi. Mówi się, że to są strzały boga Perkuna. Mówi się, że kamienie mogą wędrować, latać, że — mogą także rodzić dzieci. Albo — że ludzie w kamienie się przemieniają — za jakieś przewinienia, grzechy. Albo — że na kamieniu się rodzą, tacy są twardzi, niepokonani...

Kamień miał zawsze funkcję podwójną — ochraniał człowieka albo go zabijał. Czy człowiek pierwotny podniósł z ziemi kamień po to, żeby się obronić przed dzikim zwierzęciem, czy — po to, żeby bliźniego zabić? Myślę, że podniósł go jednak przede wszystkim we własnej obronie. Wzajemne zabijanie się ludzie wymyślili później...

Jednym wydaje się, że kamień jest symbolem ciężaru, przynęcenia. Wszak mówi się, że kamień spadł komuś z serca, prawdą? Ale są i tacy, dla których on symbolem natchnienia, siły, mocy, wiary. Wreszcie miłości (kamień w gajku Marylin... z wrytym romantycznym krzyżem).

Łtwa do niedawna jeszcze była nader bogata w kamienie — w prahistoryczne, na których składano ofiary oraz te późniejsze z rytym na nich znakami solarnymi.

Nieraz udało mi się widzieć olbrzymie kamienie w kształcie krzyża albo serca. Ten w kształcie krzyża prawdopodobnie Archanioł Gabriel na Litwie przyniósł. W kształcie serca — jakoby przywędrował z Himalajów, z miejsca, którego nicyja stopa dotąd nie dotknęła, a które jest najświętszym miejscem wiedzy kosmicznej.

Na kamieniu lubili siadywać marzyciele, poeci — Mickiewicz, Słowacki, Byron... Siadywali na nim znuzeni wędrowcy, żeby odpocząć przed dalszą drogą. Na kamieniu siadywali ojciec i matka — czekali... na powrót syna z dalekiej podróży... W Mościskach, Muzukach, Karolizkach, Pustoszach (a w sumie — to jedna miejscowość) kamienie przez długie lata były dla miejscowych chłopów raczej już plagą aniżeli przedmiotem romantycznych uniesień. Mnóstwo kamieni — zwykłych, pospolitych — nie związanych nawet z tym, bądź innym podaniem, legendą (np. o rycerzu w kamieniu zaklętym, o wilczej łapie odcisniętej na kamieniu, kiedy to diabeł w wilka przemieniony usiłował kórkę na kamieniu dorwać, o kamieniu ze stopą Najświętszej Marii Panny itd.). Nie, te tu kamienie uniemożliwiały uprawę pól, z których się przecież żyło, bytowało.

— Ani kamień nie można było tych kamieni stąd wyrzucić, ani traktorem. Ale ludzie się uparli. Przez dwadzieścia lat od 1949 roku do 1969 roku o czyszczali z nich pola, zwozili, wywozili. Mnóstwo kamieni! W parę lat później postanowiliśmy, że na jednym z nich upamiętnimy ten nasz wspólny olbrzymi wysiłek. Wybraliśmy ten oto głaz (na zdjęciu) i wyrzuliśmy na nim tę naszą historię. Mechanizator tydzień czasu z ziemi go odkopywał. O, proszę, niech pani przeczyta, co tu napisane. Ze kamienie te zwieziono z tych pól — z obszaru 1,150 hektarów. W sumie tych kamieni było 30 tysięcy metrów sześciennych...

— A jeden metr sześcienny kamienia — ile może ważyć? — Jakies dwie tony. Łatwo pomnożyć, prawda?

— Prawda. I ten pamiętkowy kamień był w samym sercu Mościsk, a teraz został usunięty, a raczej przewieziony i zwalony bliżej lasu. Jako już niepotrzebny rekwizyt. Dlaczego? — Dlaczego? Bo, jak uważają nowi gospodarze, kamień, który już dzisiaj „wyszedł z mody”.

— Ile on może ważyć? — Jakies 25 ton. Ten kamień ustawiliśmy ku czci naszej pracy.

— I co z tym kamieniem da-

Z OPOWIEŚCI
WŁADYSŁAWA
RYNKUNA

lej będzie?

— Jeżeli się znajdzie chociaż jeden człowiek, który tę pamiętkę uszanuje, to go sąd zabierze. Bo inaczej — mogą go po prostu zniszczyć, do kamieniołomów wywieźć, poszczepać...

— To jest granit?

— Granit...

...Kamień „wyszedł z mody”, bo ma napis wryty grządką i zwieczony jest siewkiem gołdem w postaci sierpa i moty. Zbyt długo nas ten symbol — sojusz robotniczo - chłopski, czy chłopsko - robotniczy — przesładował i dał się nam poważnie we znaki — to prawda. Ale cóż temu zawinił kamień, który jest tu w istocie godną uwagi pamiętką historyczną. Zresztą — skoro już się podjęło akcji oczyszczenia terenu ze wszelkich zadawnionych oznak siewkości — dlaczego go, bec tego nie zburzono całego gmachu, w którym jeszcze parę lat temu mieścił się zarząd gospodarstwa rolnego, a teraz mieści się spółka. Wszak lewe skrzydło tego gmachu jest bogato inkrustowane (mozaika) symbolizująca potężną Mat-Rodinę, nad którą zamiast aureoli widnieje tenże — sierp zwieczony z moty. Zeby było dowcipniej — na gmachu pozostawiono także szлды urzędu z napisem po litewsku i po rosyjsku, z którego wynika, że dotychczas mieszkamy w Litowskiej Socjalistycznej Sowieckiej Rzeszy. Wszak łatwiej było ściągnąć z gmachu te szлды aniżeli przetrząsnąć kamień o wadze 25 ton — upamiętniający szyfową pracę mnóstwa tutejszych ludzi.

Osobliwie — nie jestem zwolennikiem szpenczenia kamieni wszelkiego rodzaju znakami, napisami, płaskorzeźbami itp. To — z artystycznego punktu widzenia. Z moralnego jednak... Jak też z punktu widzenia tej naszej najnowszej historii... Szkoda, jeżeli nasze prawniki nie potrafią w niej się polapać...

...Na innym końcu osiedla jest jeszcze jeden — przewieziony tu jako intruz-kamień, również granit. Była kiedyś na nim tablica, informująca o tym, ile w Mościskach przed rokiem 1960 było domów (było 4, teraz jest 360), w ilu z nich zaś świeciła „lampa Iljicza” (śmiesznie to dziś brzmi), ale elektryczność wszak tu wprowadzono i to nie Iljicz świecił w domach, ale ludzie nad elektryfikowaniem rozrastającej się wsi pracowali, ile było szkół i tak dalej. To są fakty, statystyka.

Oczywiście — tylko i wyłącznie o postępie się wtedy pisało, o tym, co tzw. pozytywne. O tym, że co drugi mieszkaniec Mościsków bimber w chacie, czy w krzakach pędził — dyskretnie się przemilczało. Chociaż... z tego typu działań — nością jakoś w końcu tu zaradono (pisaaliśmy zresztą o tym kiedyś na łamach naszego dziennika).

...Kamień. Pozostaje niemy świadkiem dawnych i najnowszych dzieł. Rozwalcie go?

Komu kamień, komu?

Pukam do drzwi kamienia.

— To ja, wpusć mnie.

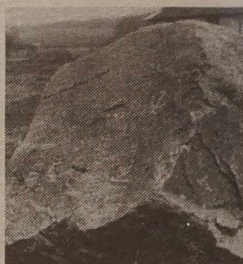
Chcę wejść do twojego wnętrza, rozejrzeć się dookoła, nabrać ciebie jak tchu.

— Odejdź — mówi kamień — Jestem szczególnie zamknięty. Nawet rozbiła na części będziemy szczególnie zamknięci. Nawet stare na płasek nie wpuszcimy nikogo.

(Wysława Szymborska „Rozmowa z kamieniem”)

...Kamień. Na kamieniu (może na takim, jak ten granit) umarli tu Jan Obst,

— Czy to prawda, że na kamieniu on zmarł? — pytam Władysława Rynkuna.

— Ludzie mówią, że na kamieniu. Mądry, wykształcony człowiek był, prawdopodobnie 12 języków znał. Jego rodzice artystami byli. On tu 50 hektarów majątku kupił. Czy ja go pamiętam? Pamiętam. Tak... o tyty był, średniego wzrostu. Po wszechnie się mówi, że był jakimś. Ale on byle trunek nie pijał — tylko czysty spirytus. Spirytus lubił, to prawda. Sowieci go w obroty brali. Ciągłe pytania, gdzie się on urodził, a on dowcipkując im odpowiadał, że w wagonie pociągu. Obształt miał bogatą bibliotekę. Sowieci na „potutorce” mnóstwo książek od niego wywieźli, chyba że trzy ciężarówki tego było. A w domu, w którym mieszkał — później szkoła była, ale pożar w niej wybuchł, od iskry dom się zapalił.

(Jan Obst, urodzony w Lipsku, syn dyrektora Muzeum Etnograficznego, ale z matki Polki, w Grodnie poznał Orzeszkową i pod jej wpływem całkowicie spolszczył się. W roku 1911 osiadł na stałe w Wilnie, założył „Kwartalnik Litewski”. Kupił dom przy Zaułku Bernardyńskim 11, w którym mieszkał Mickiewicz, gdy przepisywał „Grażynę” — jego pokojowi nadał charakter muzealny i udośćnił bezpłatnie do zwiedzania. Był od roku 1925 redaktorem naczelnym endeckiego „Dziennika Wileńskiego”. Pijał dużo”. Stanisław Lorentz „Album Wileński”, PIW, W-wa 1986).

...Kamień... Kamienie... Kamień przenosił w zaświaty „spirytystę” Jana Obsta. Kamienie — słynnemu rzeźbiarzowi wileńskiemu Bolesławowi Bałzukiewiczowi (pono — spirytus nie pijał) ocaliły kiedyś życie. Z cytowanej wyżej książki prof. Stanisława Lorentza:

„Już było jasno, gdyśmy opuścili restaurację. Dla odświeżenia się postanowiliśmy jeszcze w wileńskiej grupie przejść się na zamek. Nie mogło ukrywać, że my, panowie, byliśmy w bardzo — ale to bardzo wesołych humorach. Na wzgórze zamkowym zaczęliśmy się zastanawiać, czy trudno byłoby wdrapać się na ruinę wieży zamkowej (około 20 m). Bolesław Bałzukiewicz, którego nazywaliśmy „Bałzuc”, zastępca profesora rzeźby w Wilnie, ode mnie o 20 lat starszy, jak my wszyscy też doświadczeni, powiedział: „A ja bym się wdrapał”. „Ale — bałbys się”. — A nie, nie bałbym się” — i rzeczywiście zaczął wdrapać się po pijanemu na górę, aż doszedł do szczytu. Tam jednak, gdy spojrzał w dół, otrzeźniał i kurczowo trzymając się muru, zaczął mówić, że nie zejdziesz, bo jest za wysoko. I my otrzeźwieliśmy, przynajmniej trochę, a ponieważ namowy, by zszedł, nie skutkowały, zaczęliśmy naradzać się, co zrobić, czy może sprowadzić straż ogólną z drabinami. Różne pomysły wysuwały Słedziński, Hoppen, Kwiatkowski, w końcu ktoś zaproponował, żeby w końcu ktoś zaprowadził, żeby w końcu ktoś zaczął się spuszczać i szczęśliwie stanął na ziemi”.

Alwiada ROLSKA

Mościzki,

Rejon wileński

Fot. Walery Charlin

TARGI ZOSTAŁY ZAMKNIĘTE

12 kwietnia zakończyły się targi towarów użytku powszechnego i przedsiębiorczości w Pałacu Sportu w Wilnie. W ciągu sześciu dni sporo sprzedano, nawiązano kontakty, ale jak twierdził jednoznacznie uczestnicy, każdy z nich żywił nadzieję, że zawiąże jakieś długotrwałe, bardziej solidne kontrakty. Kupowano kawę, dezodoranty, mydło, aparaty do parzenia kawy. Niemiecka firma „Melitta” sprzedała za sumie towarów na 10 tys. DM.

PRZEDSIĘBIORCY PROTESTUJĄ

Przedsiębiorcy, dostarczający na Litwę benzynę, a ich udział w zaopatrzeniu republiki w paliwo sięga 60 proc., z przerażeniem przyjęli uchwałę rządu o liberalizacji cen paliw i zrównaniu warunków pracy sektora państwowego i prywatnego. Jak dotąd, w związku z trudną sytuacją w zaopatrzeniu, byli oni zwolnieni od cel i akcyzy. Teraz muszą płacić 5 proc. podatek drogowy od zysku.

Spotkania z bankowcami niemieckimi

15 kwietnia przewodniczący Sejmu Republiki Litewskiej Česlovas Jušenas przyjął członków zarządu Banku Niemiec (Deutsche Bank). Goście zaznaczyli, że przybyli na Litwę nie z konkretną pomocą finansową, lecz z propozycją konsultowania banków Litwy, wymiany doświadczeń bankowców Niemiec. C. Jušenas nadmieniał, że na Zachodzie nie powinno panować zdanie, że po zmianie władzy na Litwie oddala się ona od ekonomiki rynkowej. W najbliższym czasie Sejm RL ma zatwierdzić nowe ustawy zachęcające do inwestycji zagranicznych i udzielać obcokrajowcom prawa do

dzierżawienia i kupowania ziemi.

WILNO, (ELTA). 15 kwietnia premier Adolfas Šleževičius przyjął dyrektora generalnego Niemieckiego (Deutsche Bank) Christiana Vontza i przedstawił. Premier zapowiedział, że stanem gospodarki i polityką inwestycyjną oraz kierunkami reformy gospodarczej. Mówiono o sprężynkach, możliwościach i potrzebie pomocy tego banku naszym przedsiębiorstwom.

W spotkaniu wzięli udział minister finansów Litwy Edgaras Vilkulis.

Dziś w bankach litewskich

Litewski komercyjny „Vytils” (15.IV): dolar — 508 (skup), 516 (sprzedaż), marka niemiecka — 306,20 (skup), 314 (sprzedaż), rubel rosyjski — 0,50 (skup), 0,65 (sprzedaż).

Wileński komercyjny: dolar — 509 (skup), 517 (sprzedaż), marka niemiecka — 307 (skup), 313 (sprzedaż), rubel rosyjski — 0,62 (skup), 0,64 (sprzedaż).

Innowacji: dolar — 509 (skup), 519 (sprzedaż), marka niemiecka — 306 (skup), 318 (sprzedaż).

— 306 (skup), 318 (sprzedaż).

„Lietuvos veritas”: dolar — 505 (skup), 518 (sprzedaż), marka niemiecka — 308 (skup), 314 (sprzedaż), rubel rosyjski — 0,50 (skup), 0,70 (sprzedaż).

„Litimpex”: dolar — 509 (skup), 519 (sprzedaż), marka niemiecka — 304 (skup), 314 (sprzedaż), rubel rosyjski — 0,60 (skup), 0,66 (sprzedaż).

Co, kiedy, gdzie

KONCERTY

© Dziś w Sali Barokowej — koncert chóru kameralnego „Jau-na muzika” („Młoda muzyka”).

© W sobotę wystąpił tu znany organista ze Szwecji Hans Cumstien. Natomiast w niedzielę w tym lokalu — koncert organistki Aurelii Biveinene.

© W starym Arsenał (Muzeum Sztuki Stosowanej) w niedzielę — koncert zespołu muzyki dawnej „Arsenal” z udziałem śpiewaczki Judity Leitaite.

© W sobotę w Operze — wieczór poświęcony 75-leciu niepodległości Litwy.

TEATR

© Dzisiaj w Operze „Dziadek do orzechów”. W niedzielę dla dzieci „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnali”, wieczorem opera „Traviata”.

© W Akademickim Dramatycznym dziś „Merkida de Sade”, w niedzielę opera F. Bajorasa „Baranek Boży”.

© Młodzieżowy zaprasza na sobotę na „Świętoszka”, a w niedzielę na „Mewę”.

© Teatr „Šlaures Atenai” (występujący w lokalu Młodzieżowego) proponuje dziś „Teatr mademoiselle Cleron”, jutro „Mistrz i Malgorzata”. W niedzielę dla dzieci „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnali”.

© Proponuje teatru „Lele”. Dziś „Koci dom”. W sobotę

„Trzy prosiaczki”, w niedzielę „Błękiny piesek”.

Na Małej Scenie dla dzieci „Kotek”, jutro premiera „Czarna kapłanka”, w niedzielę „Koci dom”, w niedzielę „Koci dom”.

FILM

© Tym razem proponujemy do obejrzenia amerykańską komedię „Ślicznica i straszny światłuna w „Vilnius”, w niedzielę dwa Oscary.

WYSTAWY

© W Pałacu Pracowniczym wczoraj otwarte zostały osiem kolekcji biżuterii i kiego exhibits.

© W galerii „Langas” wczoraj otwarte zostały dwa wystawy rzeźby francuskiej.

© Natomiast w salonie „Šlaures Atenai” grafika plastyczna z kraja.

© W Galerii Fotograficznej autorska prezentacja malarstwa Kłajpedy Aleksandras Dargys.

© Galeria „Vartai” wczoraj otwarte zostały dwa wystawy rzeźby fizyki Roberta Vagelisa.

re prezentowana w Polonii rzeź, Ameryce, Australii.

W tym też lokalu proponujemy swój dorobek plastyczny Finlandii Rajja Nohkila.

© W Bibliotece wczoraj otwarte zostały dwa wystawy rzeźby wycięta książki rzeźbiarstwa wycięta 75-lecie niepodległości Estonii. Prezentowane w wniez twory litewskie.

tów tłumaczone na język ski.

WILNO POSTKOMUNISTYCZNE

Baltowie i Słowianie

TRZY ZAGROZENIA

Polityczne i militarne zagrożenia są Rosjanom, etnicznie Litwinom, Litwinom — Polakom. Wszystkie te trzy zagrożenia, które zagrażają, jest to ko-

choć wtedy zapadała na kilka- dziesiąt lat znowa milczenia: „świat się dowiedział, nie nie powiedział...”. Wywodzi na Sybir i do Kazachstanu, skorelowane z rosyjską kolonizacją, osiągnięty taką skalę, że zdołały istotnie zmienić strukturę zaludnienia: na Łotwie Łotyszy jest 52 proc., Rosjan zaś — 35 proc., w Estonii — Estończyków — 61 proc., a Rosjan — 30 proc. Wielkim terenem walki o wynarodowienie stała się oświata i kultura, do których na katolickiej Litwie do- pisać należy wyjątkowo — na- wet jak na sowieckie warunki — zjadają walkę z Kościołem. Protestantka Estonia i Łotwa w tym ostatnim względzie miały ży- wot spokojniejszy, ale też opo- zycja antykomunistyczna najsil- niejsza okazała się na Litwie, budując z kolei ośrodek w krę- gach świeckich i duchownych działaczy katolickich.

PYTANIA NA DZIŚ I NA JUTRO

Blisko pół wieku nowej nie- wolności nie zatarło u Baltów po- czucia prawa do własnej niepod- ległości. Nieprzypadkowo te naj- mniej liczne narody swymi de- cyzjami uniezależnienia się od Rosji wyprowadziły całą plejadę innych. Nieprzypadkowo też wy- lądowały zgrabnie od in- nych, omijając gładki grunt Wspólnoty Niepodległych Państw.

Dziś są one niewątpliwie naj- bardziej „zachodnim” cywiliza- cyjnie i relatywnie najzamoż- niejszym skrawkiem dawnego ZSRR. Dociera do nich kapitał skandynawski i niemiecki, w Es- tonii spowstrzeża się aktywna pomoc bliźniaczy kuzynki — Finlandii. Jest oczywiście źle, głodno, a — zwłaszcza zimą — chłodno, ale nie tak źle, jak w innych krajach regionu. Być może więc — Baltom uda się wystartować do normalnego, sa- modzielnego życia, choć trudno- ści piętrzą się ogromne. Wyni- ki wyborów na Litwie też dają sporo do myślenia.

Mozna je komentować wielo- kierunkowo: czy są wyborami za czymś, czy raczej przeciwko czemuś? Czy wyrażają protest ekonomiczny, czy jakiś inny — i jak! Czy wywarły na nie istot- ny wpływ względy narodo- wościowe, liczbowo na Litwie nie tak zastrzeżone jak u sąsia- dów, ale w niebezpieczny spo- sób niedawno rozgrywane przez Sajudis?

Dodatkowe światło w tych kwestiach wnosią oczekiwane niedługo wybory na sąsiedniej Łotwie i, w najlepszej chyba da- jącej sobie radę, Estonii. Największy niepokój budzić dzisiaj mogą odgłosy awantur na Kremlu. Czas działa jednak w tej chwili na rzecz państw, które odzyskały niepodległość: liczą się po prostu kolejne mie- siące i lata ich samodzielnego bytowania. Niepodległość jest bowiem chyba jak drzewo — im starsza, tym trudniej ją wy- karczować, a przy pewnym stop- niu trudności cały zabieg może okazać się tak kosztowny, że aż nieopłacalny. Co daj, Boże,

amen.

Spodziewamy się, że dzisiejsze ostre napięcia polityczne stop- niowo będą się uspokajać. Nie znaczy to jednak, że trudne problemy znikną. Zmieni się za- pewnie tylko ich wymiar czasowy, liczyć się będą nie miesia- ce, ale dziesięciolecia. W tym właśnie ujęciu powroci zagad- nienie sytuacji i roli Baltów w nowej Europie Wschodniej. Nie- liczni, odlegli językowo, najsil- niej zokcydentalizowani, wyraź- nie odrębni, mogą dystansować się od Białorusinów i Ukraiń- ców, a tym bardziej od Rosjan. Ale mogą też odgrywać, wobec tych pierwszych zwłaszcza, rolę swoich zaczyn, ułatwiają- cego zbliżenia do Zachodu. Pa- miętającą hanzeatycką tradycję Ryga wydaje się być stwo- rzona do takiej roli i wydaje się, że mogłaby na niej zbić w najbliższych dziesięcioleciach nie- zły majątek.

Alte relacje między Baltami a Słowianami mają jeszcze większe znaczenie dla przyszłości in- nych części Łotwy i Litwy. My- ślę tu najpierw o łotewskiej Łatgali. Jej główne miasto, Daugavpils, w tradycji polskiej bardziej znane pod dawną, nie- miecką nazwą Dyneburga, na pewno nie ma w sobie nic han- zeatyckiego ani nawet pomors- kiego. Znacznie bardziej przy- pomina niewielkie miasta wscho- dniej Białorusi. Ludność tamte- zą to mieszanina Łotyszy, Biał- orusinów i Polaków. Przeważa- ją wśród nich katolicy. Oczywiście nie czy uspienie kontaktów łotewsko - białoruskich, a także los łotewsko - polskich, jest oczywiście dla tej ludności sprą- wą ważną i praktycznie, i emo- cjonalnie. Na pewno będzie ona rzutować na ich stosunek do łotewskiego państwa.

Analogiczna, ale trudniejsza psychicznie, jest sytuacja Wi- leńskiego. Żadna siła nie uc- zyni z Wilna miasta bałtyckie- go. Stolica Wielkiego Księstwa Litewskiego zawsze była tygłem wielu narodowości, które chci- ały się w niej czuć u siebie, tak jak zresztą czuły się w całym Królestwie. Wileńska jest po- prostu wschodnioeuropejska i Litwini albo się w tym pogo- dzą, albo się z tym krajem nie porozumieją zupełnie i będą w nim traktowani jak „zmudziński okupanci”. W odróżnieniu od tchnącego życiem Kowna, dyna- micznej Kłajpedy, czy nawet małego, prowincjonalnego, ale aktywnego Poniewieża, widzia- łem przed dwoma laty Wilno u- czyniło na mnie wrażenie mia- sta chorego na zaburzenia po- czucia tożsamości i pozbawionego siły do życia.

A wydaje się, że miało to, absolutnie nie przestając być li- tewskie, tylko inaczej, szerzej i mniej konfliktowo jej swą li- tewskość pojmując, mogłoby pełnić w całej Europie Wschod- niej rolę pierwszoplanową, ko- szulnie rywalizując nawet z wie- lokrotnie większym Kijowem. Czy zechce się o to pokusić? Zależać to będzie od tego, jak sami Litwini spojrzą na swe zagrożenia i swe szanse w tej Europie Wschodniej, która jest teraz do zbudowania — albo do przegapienia.

Bohdan CYWIŃSKI
 („Rzeczpospolita”,
13-14 marca 1993 r.)

Z RÓŻNYCH SZUFLAD

W liceum na lekcji języka polskiego uczniowie piszą wy- pracowanie, które ma zawierać: watek religijny, watek history- czny, watek miłosny i watek sensacyjny.

Wszyscy uczniowie piszą po- cowicie już pół godziny, tylko jeden Staszek rozsiadł się wygo- dnie i patrzy w sufit.

— Staszku, czemu nie pieszysz? — pyta nauczycielka.

— Ja już napisałem — odpo- wiada Staszek.

— To jest niemożliwe — dzi- wi się nauczycielka. Przeczytaj wszystkim na głos, co napisałeś.

— „Mój Boże” (watek religij- ny) — rzeka hrabina (watek historyczny) — jestem w ciąży (watek miłosny), ale nie wiem z kim (watek sensacyjny).

Noc Miłosierdzia

18 kwietnia br. Ojciec Święty Jan Paweł II na placu Świętego Piotra w Rzymie uroczystie og- łosił błogosławioną siostrę n. Faustynę Kowalską (1905-1938). Poprzez nową błogosławioną Pan Bóg w szczególny sposób odkrył przed światem tajemni- cę swego miłosierdzia. Siostra Faustyna jest związana również z Wilnem, ponieważ tu spędziła kilka lat swego zakonnego ży- cia, otrzymała łaskę mistyczne- go widzenia Chrystusa i rozmowy z Nim. To właśnie w Wilnie Pan Jezus objawił siostrze Fau- stynie sposób odmiawiania koron- ki do Miłosierdzia Bożego oraz pragnienie założenia nowego zgromadzenia zakonnego. W Wi- lnio również według wskazówek siostry Faustyny powstał pierw- szy obraz Chrystusa Miłosierde-

go, o którego namalowanie pro- sił sam Pan Jezus. Ta bezcenna relikwia znajduje się w naszym mieście, w podominikańskim ko- ściele Świętego Ducha.

Przygotowując się do urocz- stości beatyfikacji s. Faustyny zapraszamy wszystkich, a szcze- gólnie młodzież na całonocne czuwanie przed obrazem Pana Jezusa Miłosierdnego, które roz- poczniemy 17 kwietnia, w sobo- tę o godz. 21.00 w kościele Świętego Ducha.

W programie: Liturgia Słowa, adoracja Najświętszego Sakra- mentu, Koronka do Miłosierdzia Bożego, Msza Święta, agapa, czyli wspólny braterski posiłek (podzielimy się tym, co każdy przyniesie).

Serdecznie zapraszamy.

Bracia Dominikanie

UWAGA, KANDYDACY NA STUDIA W POLSCE!

Sprawdzian pisemny w postaci testów z 10 przedmiotów od- będzie się dnia 24 kwietnia br. o godzinie 10.00 w lokalu Uni- wersytetu Pedagogicznego w Wilnie.

SKLEP „RUBINAS” DROGO SKUPUJE

złoto, platynę, walutę.
Zwracać się: Vilnius, Pylimo
29, tel. 22-32-50.
(Zam. 1928)

SKUPUJĘ

nikiel i pallad, mogą być uży- wane.
Zwracać się: Vilnius, tel. 64-12-95, albo w godzinach wieczor- nych — 64-20-12. (Zam. 1921)

SPRZEDAJE SIĘ

kurtki skórzane z kawałków (rozmiar 46-54). Cena 27-30 dolarów.
Zwracać się: Vilnius, tel. 73-74-08.
(Zam. 1968)

DOPOMOGĘ

w zarejestrowaniu przedsiębior- stwa indywidualnego, zamkniętej spółki akcyjnej lub wspólnego przedsiębiorstwa. Pomogę w opatentowaniu znaku towarowego firmy.
Zwracać się: Vilnius, 41-67-83, 65-27-14. (Zam. 1887)

POSZUKUJĘ

producenta wyrobów z dreb- na (również zabawek).
Zwracać się: Vilnius, tel. 62-97-32, wieczorem 46-29-41.
(Zam. 1958)

POSZUKUJEMY

brigady budowlanej.
Zwracać się: Vilnius, tel. 62-97-32.
(Zam. 1959)

WYKONUJĘ

pomniki i ogrodzenia z gran- tu o różnych kolorach.
Zwracać się: Vilnius, Algirdo 48, tel. 63-99-65.
(Zam. 1975)

SKUPUJEMY

po dobrym kursie czeki inwestycyjne od wszyst- kich mieszkańców Litwy.
Zwracać się: Vilnius, A. Juozapavičius (dawna M. Melnikaites) 10a — gab. 101, tel. 35-31-24.
(Zam. 1951)

DROGO SKUPUJEMY CZEKI INWESTYCYJNE

Placimy od razu.
Zwracać się: Vilnius, Jasinskio 15 (gab. 210a), (Technikum Elektrome- chaniczne), tel. 62-37-81, w godzinach od 10 do 14 i od 15 do 18.
(Zam. 1923)

Polska edycja amerykańskiego miesięcznika PLAYBOY

Słynne na całym świe- cie wywiady, artykuły najlepszych polskich i amerykańskich autorów, wspaniałe zdjęcia, perły literatury światowej.

Nie zwlekaj i zamów prenumeratę:

— kwartalną (3 nu- mery) — tylko 5,0 USD

— półroczną (6 nume- rów) — tylko 9,5 USD

— roczną (12 nume- rów) — tylko 18,0 USD.

Vilnius, tel.: (8-22) 63-10-69.
(Zam. 1925)

Zaciągę krótkoterminową POŻYCZKĘ

W charakterze zastawu — mie- szkanie.
Zwracać się: Vilnius, tel. 63-69-71 od godz. 16 do 18.
(Zam. 1969)

Z powodu tragicznej śmier- ci syna Alojzego wyraził gło- bokiego współczucia Małce Antoninie RUTKOWSKIEJ o- raz całej Rodziny Żmariego składa zespół przedszkola nr 169 m. Wilna

Dyrektorowi Solkenickiej Szkoły Dziewięcioletniej Władysławowi CZAPKOW- KIEMU w chwili wielkiego smutku z powodu utraty jego ukochanej Mamy składają wyrazy współczucia dyrektorzy szkół polskich i rosyjskich rejonu trockiego

HISTORIA UZASADNIA GO TAKŻE

Przez wojnę światową była to wojna — jak i dla nas — wojna wielkiej szczyty. Umie- li tę wojnę wygrać. Zaistniała, niepodległość trwała bardzo długo, ale pozwoliło państwu- stwu zamknąć na płaszczy- nie międzynarodowej swe pra- wo do istnienia. Gdy w czer- wcu roku Rosja — tym ra- zem komunistyczna — zajęła na- szej ziemi, świat nie miał wątpliwości, że ma do czynienia z polityką agresji. Podobnie by- ło w czwartym.

Wieloletni. Początek patrz w numerze poprzednim)

WILNO DAMSKO-MĘSKIE

Wieloletni siedzący pod wieloletnią dyktando podchodzi do kłopotliwych chłopaków — dziewczyny następnego tancer- za. Oczywiście, nareszcie be- dzie im łatwiej pisać.

NASI MILUSINCY
Jasni, gdzie pracuje twoj

Telewizja

PIĄTEK, 16 KWIETNIA

LTV

9.00 — Program. 9.05 — Z zachodniego brzegu. 9.35 — Ferie szkolne. 11.15 — 12.05 — Wideofilm „Krewi”. 18.00 — Dziennik. 18.30 — Studio katolickie. 19.00 — Dziennik (ros.). 19.10 — Wideofilm „Sąsiedzi”. 19.35 — Najśmieszniejsi ludzie Ameryki. 20.00 — Magazyn TV „Puls przedsiębiorczości”. 20.30 — Dobranoc. 21.00 — Panorama. 21.30 — Gra TV „Tak. Nie”. 22.30 — Aleja Wolności. 22.40 — To dopiero show. 23.00 — 24 kadry na sekundę.

Warszawa

10.00 — Wiadomości. 10.10 — Mama i ja. 10.20 — Domowe przedszkole. 11.00 — „Berlin Lady” (I) — film przygodowo-sensacyjny prod. francusko-niemiecko-włoskiej. 12.45 — Kwadrans na kawę. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Program dnia. 13.15 — 17.00 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Program dla najmłodszych: „Cluch”. 17.50 — Muzyczna Jedynka. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — „Martin Luther King i jego dziedzictwo” (2-ost.) — film dok. prod. ang. 19.05 — Każdy ma prawo. 19.25 — „Randka w ciemno” — zabawa quizowa. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.15 — „Berlin Lady” (I) — film przygodowo-sensacyjny prod. francusko-włosko - niemieckiej. 22.55 — Zapis czasów — program publicystyczny. 23.45 — Wiadomości. 24.00 — Muzyczna Jedynka. 0.10 — „Hotel Terminus” (5-ost.) — film dok. prod. USA. 0.55 — Jutro nowy dzień. 1.05 — Legendy gitar — wyk. Brian May, Joe Satriani, Steve Vai, Nuno Bettencourt. 2.05 — Agnieszka Osiecka zaprasza. 3.00 — „Zaklęty dwór”. (5) — serial TP. 3.55 — „Ślodekma” w „Jedynce”.

Ostankino

4.55 — Program. 5.00 — Wiadomości. 5.20 — Gimnastyka poranna. 5.30 — Poranek. 7.45 — Firma gwarantuje. 8.00 — Wiadomości. 8.20 — Film anim. 10.00 — Klub podróżników. 10.50 — Ekspres prasowy. 11.00 — Dziennik. 11.20 — Ameryka z M. Taratutą. 11.50 — Film fab. „34 pospieszny”. 13.10 — Film dok. „01 słucha”. 13.20 — Film anim. 14.00 — Wiadomości. 14.20 — Program. 14.25 — Bryd. 14.50 — Biznes. 15.05 — Notes. 15.10 — Koncert. 15.25 — Film fab. „Przebiegna Wasyliś”. 16.50 — Działalność. 17.00 — Wiadomości. 17.20 — Międzynarodowy kanał Ostankina. 17.40 — O pogodzie. 17.45 —

Kalendarium

- * Piątek (16.IV) jest 106 dniem 1993 r. Do końca roku 259 dni.
- * Znak Zodiaku — Baran.
- * Imieniny: Bernadetty, Cecyli, Kseni, Urbana.
- * Wschód Słońca — 6.15, zachód — 20.25. Długość dnia 14 godz. 10 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 16 kwietnia zachmurzenie z przejaśnieniami, bez opadów, wiatr wschodni, umiarkowany. Temperatura 8-10 stopni ciepła.

W ciągu następnych dwóch dni bez opadów, temperatura w nocy od -1 do plus 4, w dzień 8-13 stopni ciepła.

Człowiek i prawo. 18.15 — Ameryka z M. Taratutą. 18.45 — Pole cudów. 19.40 — Dobranoc. 19.55 — Reklama. 20.00 — Wiadomości. 20.35 — Program. 20.40 — Człowiek tygodnia. 20.55 — Film fab. „Lwia część”. 22.25 — Biuro Polityczne. 23.20 — Wieczór muzyczny. 24.00 — Auto-show. 0.15 — Audycja rozrywkowa. Podczas przerwy o 23.00 — Wiadomości. 1.15 — Ekspres prasowy.

TV Rosji

7.00 — Wiści. 7.20 — Reklama. Program. 7.25 — Czas ludzi interesu. 7.55 — Amerykańska kreskówka. 8.10 — Moja ojczyzna. 9.05 — Złote ostrogi. 9.35 — Folklor. 10.05 — Spektakl. 10.50 — W wolnym czasie. 11.05 — Film fab. „Santa Barbara”. 11.55 — Biały kruk. 12.40 — Kwestia chłopaka. 13.00 — Wiści. 13.20 — Reklama. 13.25 — „I”. 13.55 — Nostalgiczne wieczory. 14.25 — 20 sezon w Kaludze. 14.55 — Telegiełda. 15.25 — Wiści. 15.40 — Wzrost. 16.10 — Zgasta gwiazda? 16.40 — Wyjaśnijmy. 17.00 — Film Disney’a. 17.50 — Film anim. 18.00 — Powrót Dymitra. 18.30 — Film anim. 18.45 — Co dzień święto. 18.55 — Reklama. 19.00 — Wiści. 19.20 — Reklama. 19.25 — Film fab. „Śmierć nie jest straszna”. 21.00 — K-2. 21.55 — Reklama. 22.00 — Wiści. 22.20 — Mówią gwiazdy. 22.25 — Karuzela sportowa. 22.45 — Na sesji RN FR. 23.15 — Program „A”. 0.15 — Mistrzostwa świata w gimnastyce.

SOBOTA, 17 KWIETNIA

LTV

9.00 — Dziennik. 9.05 — Program dla dzieci. 10.05 — Z zachodniego brzegu. 10.35 — Chrześcijańskie słowo. 10.45 — Zgoda. Audycja w jez. rosyjskim i białoruskim. 11.45 — Witaj, Francjo. 12.15 — Nasz język. 13.05 — Zdrowie. 13.45 — Ferie szkolne. 14.45 — Rodzinnie i domowi. 15.25 — Program sportowy. 16.00 — Album TV. Pozdrowienia. 17.00 — Piłka nożna. 17.45 — Program sportowy. 18.00 — Dziennik. 18.10 — Litwa i świat. 18.50 — Nasi przodkowie. 19.15 — Europejski magazyn TV. 20.00 — Wasze studio. 20.30 — Dobranoc. 21.00 — Panorama. 21.30 — Pod własnym dachem. 22.15 — Z serii „Stary”. Film fab. 23.15 — Dziennik wieczorny. 23.30 — Program rozrywkowy.

Warszawa

10.00 — Wiadomości. 10.10 — „Ziarno”. 10.35 — „5-10-15”. 11.50 — Język angielski dla dzieci. 12.00 — „Zapis z przeszłości” — film dok. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Program o rodzinie. 13.40 — „Odyseja zwierzęca” (15) — serial przyrodniczy prod. USA. 14.30 — Piosenki Jana Borysewicz. 15.00 — Walt Disney przedstawia. 16.20 — Konfrontacje filmowe-93. 16.45 — Telewizyjny teatr romantyczny: Jadwiga Skotnicka —

OFERUJĘ

Jednopokojowe mieszkanie na Antokolu (Antakalnis).

Zwracać się: Vilnius, tel. 76-71-76 od godz. 20. (Zam. 1979)

ZAMIEŃIĘ

2-pokojowe mieszkanie w Nowej Wilce na jednopokojowe w Nowej Wilce.

Zwracać się: Vilnius, tel. 67-06-69. (Zam. 1980)

FIRMA

skupuje miedź, brąz, mosiądz i ich zluz, stare chłodnice samochodowe.

Zwracać się: Ukmerge (8-211) tel. 5-81-23. (Zam. 1931)

PO WYSOKIEJ CENIE SKUPUJEMY CZEKI INWESTYCYJNE na Wileńszczyźnie.

Zwracać się: Vilnius, Kalvariju 62 (naprzeciw rynku), tel. 73-21-72 od godz. 9 do 17. (Zam. 1926)

Nasz adres:

Laisvės pr. 60, 2056, Vilnius
Lietuvos Respublika

Kod 67218

Cena 8 talonów.

W Polsce — 1000 zł.

Zam. 1089

Nr rejestracji — 322.

Drukuję Państwowe

Przedsiębiorstwo „Spauda”

TELEFONY: Redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49.

Działalność: państwa i samorządu terenowego — 42-78-63, ekonomiczny — 42-78-54, etyki, rodziny i prawa — 42-79-64, prawnik — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-69-86, życia politycznego — 42-78-81, życia wsi — 42-79-68, 42-79-60, społeczny oraz aktualności — 42-79-77, handlu, usług i komunikacji — 42-79-56, listów — 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny — 42-72-70, korespondenci: na rejon wileński — 42-78-90, 45-03-95, sołecznicy — 52-780, święciański — 44-21-46, trocki i szyrwinski — 62-42-67, fotokorespondenci — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60, 42-72-71, stylści — 42-72-92, maszynistki — 42-77-72.

Firma turystyczna
„AL VI”

stale organizuje
korzystne dwudniowe
podróże z noclegiem
DO POLSKI.

Zwracać się: Vilnius, Stirnu 27-300
Tel. 73-80-17, 73-80-59
Kaunas, tel. 20-09-14.

Spółka „AKO”

(Al. Giedymina 46, 2001 Vilnius, Litwa)
STAŁE DOSTARCZAMY PO CENACH DOSTĘPNYCH
PAPIER OFFSETOWY

Masa — 65 albo 80 g/m²; białe — co najmniej 82 g/m²; wilgotność 4,5—6,5 proc; średnica zwoju 84 cm, cięciwa 10 cm.

Prosimy dzwonić w trybie pilnym, zamawiać formalnie i w runki dostawy.

Tel. (0122) 22-52-44, fax 627132, telex 261253 AKO. (Zam. 198)

Pomoc humanitarna

„Distrimex” w Warszawie przyjmuje zlecenia od osób i konających opłaty na dostawę standardowych paczek humanitarnych dla osób zamieszkałych na terenie Polski, krajów Naddbałtyckich, Ukrainy, Białorusi i Rosji (część europejska), Kazachstanu. Jeżeli masz krewnych, przyjaciół lub znajomych zamieszkałych na terenie Polski, Zachodniej Europy, Ameryki, Australii, Izraela lub w innych krajach, mogą oni pomóc i zlecić „DISTRIMEXOWI” dostarczenie Wam paczek humanitarnych.

Za dostarczenie paczek odbiorca nie ponosi żadnych opłat. Zlecenia i opłaty na dostawę paczek przyjmują:

Paczkowicy zagraniczni oraz dealerzy Banku Polska Kasa Opieki SA.

Bank PeKaO SA IV oddział w Warszawie, Al. Jerozolimskie 89, tel. 29-60-51 w. 231 i Oddziały wojewódzkich Banków na terenie kraju.

„DISTRIMEX” Oddział Eksportu, Warszawa, ul. Kołłątaja 1, tel./fax 38-78-24 lub centrala 38 80 01 w. 318.

Miesiodł Zbigniew, Olsztyn, ul. Kołobrzeska 13B m. 81, 33-13-79.

POINFORMUJ RODZINĘ I ZNAJOMYCH O ISTNIEJĄCYCH MOŻLIWOŚCIACH UDZIELENIA TOBIE KONKRETNEJ POMOCY (Zam. 50)

WSPÓLNE LITEWSKO-IZRAELSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO

„OLIZEI”

ZATRUDNI CHAŁUPNIKÓW

do klejenia płatów i szycia podszewki do damskich torebek z cienkiej skóry. Zarobki wysokie, opłata korkowa.

Chętnych prosimy zwracać się pod telefonem: 26-94, 26-44-75, 26-43-65, 26-76-40, albo pod adresem: Vilnius, ul. Dariaus ir Girėno 42 (III piętro).

Potrzebni są również nastawiacze urządzeń kuchennych. (Zam. 1994)

KUPIĘ

Czeki inwestycyjne.
Zwracać się: Vilnius, tel. 22-84-08. (Zam. 1948)

Dyżurni wydania:

Barbara ZNAJDUKOWSKA
Jan LEWICKI
Antonina MISZCZUK
Marian BOGDZIN

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

Usługi XERO — powielanie narysunków, rysunków, narysunków dokumentów — pr. Litwa 11 piętro, pokój 1102. Czynsz 1000 litów do 17.00 w dniach pracy, tel. 42-79-01.

Biuro ogłoszeń i reklamy — pr. Litwa 11 piętro, pokój 1102. Czynsz 1000 litów do 17.00 w dniach pracy, tel. 42-79-01.

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Sejmu i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.